

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності виведення банків з ринку, продажу активів банків, а також адаптації до міжнародних стандартів та актів законодавства ЄС (реєстр. № 6273 від 31 серпня 2017 року, доопрацьований)

Комітет з питань правової політики та правосуддя на своєму засіданні 04 квітня 2018 року (протокол № 68) розглянув на відповідність Конституції України доопрацьований проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності виведення банків з ринку, продажу активів банків, а також адаптації до міжнародних стандартів та актів законодавства ЄС (реєстр. № 6273 від 31 серпня 2017 року), поданий народними депутатами України Довбенком М.В., Демчаком Р.Є. та іншими (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту він розроблений з метою посилення інституційної спроможності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, удосконалення процедури виведення неплатоспроможних банків з ринку, у тому числі прискорення продажу активів, а також посилення захисту прав вкладників шляхом прискорення проведення виплат відшкодування коштів таким вкладникам, посилення повноважень кураторів Національного банку України, приведенням норм законодавства України до міжнародних стандартів.

Законопроектом пропонується внести зміни до Кримінального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України, Цивільного, Господарського та Кримінального процесуальних кодексів України, законів України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб", "Про банки і банківську діяльність", "Про відновлення неплатоспроможності боржника або визнання його банкрутом", "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань", "Про акціонерні товариства", "Про іпотеку", "Про судовий збір", "Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів",

"Про виконавче провадження", "Про звернення громадян", "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення", Декрету Кабінету Міністрів України "Про державне мито" тощо.

Змінами до зазначених нормативно-правових актів пропонується: закріпити за Фондом гарантування вкладів фізичних осіб функцію зі здійснення нагляду за виконанням вимог законодавства, що регулює відносини у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, банками, віднесеними до категорії неплатоспроможних, щодо яких запроваджена процедура тимчасової адміністрації або ліквідації; здійснювати аналіз фінансового стану банків та встановлювати методику розрахунку регулярного збору у вигляді диференційованого збору; здійснювати моніторинг діяльності банків; здійснювати заходи щодо позасудового врегулювання порушених прав та законних інтересів вкладників; уповноважити виконавчу дирекцію Фонду приймати рішення про надання та позбавлення банку статусу тимчасового учасника Фонду гарантування вкладів фізичних тощо.

Також Фондом гарантування вкладів фізичних осіб визначатиметься порядок реалізації майна боржника, під час здійснення виконавчого провадження, стягувачем в якому виступає неплатоспроможний банк, в тому числі під час процедури ліквідації такого банку.

Крім того, Законопроектом пропонується звільнити від сплати судового збору Фонд гарантування вкладів фізичних осіб та/або уповноважену особу Фонду – за подання позовів до власника істотної участі, учасника та/або керівника банку з вимогою про відшкодування шкоди, заподіяної банку, та включити ПАТ "Державний ощадний банк України" до учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

У Конституції України визначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8).

За приписом частини другої статті 19 Основного Закону України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до частини четвертої статті 13 Конституції України держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, соціальну спрямованість економіки.

За Основним Законом України кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю. Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним (положення статті 41 Конституції України).

Згідно з частиною п'ятою статті 55 Основного Закону України кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Відповідно до пунктів 7, 8, 14 частини першої статті 92 Конституції України виключно законами України визначаються правовий режим власності, правові засади і гарантії підприємництва, судочинство, а згідно з пунктом 1 частини другої статті 92 Основного Закону України виключно законами України встановлюються засади створення і функціонування фінансового, грошового, кредитного та інвестиційного ринків.

Згідно із статтею 1 Першого Протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права. Проте попередні положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі закони, які вона вважає за необхідне, щоб здійснювати контроль за користуванням майном відповідно до загальних інтересів.

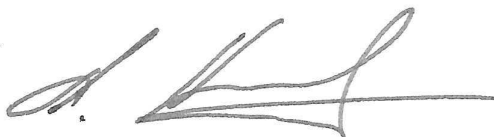
Варто зазначити, що Директивою 2014/49/ЄС від 16 квітня 2014 року про схеми гарантування депозитів, встановлюються правила і процедури стосовно запровадження і функціонування схем гарантування депозитів, при цьому, слід враховувати також положення Директиви 2014/59/ЄС від 15 травня 2014 року, що запроваджує правові рамки для відшкодування і розпуску кредитних інституцій та інвестиційних фірм, та якою встановлено детальні правила і процедури складення планів відшкодування і розпуску зазначених інституцій, призначення компетентних органів, звітування тощо.

Разом з тим, слід також звернути увагу те, що авторами Законопроекту запропоновано внести зміни до положень Кодексу адміністративного судочинства України, Цивільного та Господарського процесуальних кодексів України, які втратили чинність у зв'язку з прийняттям Верховною Радою України 03 жовтня 2017 року Закону України "Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів" (№ 2147-VIII).

Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України). З огляду на зазначене, законодавча ініціатива є предметом правового регулювання закону та узгоджується з Конституцією України.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що доопрацьований проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності виведення банків з ринку, продажу активів банків, а також адаптації до міжнародних стандартів та актів законодавства ЄС (реєстр. № 6273 від 31 серпня 2017 року), поданий народними депутатами України Довбенком М.В., Демчаком Р.Є. та іншими, не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

A handwritten signature in black ink, consisting of several fluid, overlapping strokes that form a stylized representation of the name R.P. Knyazevych.

Р.П. КНЯЗЕВИЧ